

EZERARCÚ VILÁGUNK

MINDENNAPI VARÁZSLATOK AZ ÉLET TITKAINAK FELFEDEZÉSÉRE

A Palotakerti Óvoda Pedagógiai Programja

„Sohasem az a fontos, hogy milyen messze, milyen magasra ment az ember, s az sem, hogy milyen nehezen - csakis az, milyen élményeket hozott magával.”

(Karl Lukan)

Tartalomjegyzék

I. Bevezető.....	3
II. Gyermekkép óvodakép.....	5
Gyermekkép.....	5
Óvodakép.....	5
III. Az óvodai nevelés feladatai.....	8
Az egészséges életmód alakítása.....	8
A személyi higiénára nevelés:.....	9
Környezethigiénára nevelés:.....	10
Az egészséges táplálkozás, kulturált étkezés:.....	10
A szervezet edzése:.....	11
Pihenés:.....	11
Betegségek, kisebb rendellenességek, balesetek megelőzése:.....	11
Az érzelmi, erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása.....	12
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	15
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	17
Személyi feltételek.....	17
Tárgyi feltételek.....	18
Az óvodai élet megszervezése.....	18
Gyermekvédelem.....	23
Az óvoda kapcsolatai.....	25
Család.....	25
Bölcsőde.....	27
Óvodák.....	27
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	28
Játék.....	28
A külső világ tevékeny megismerése.....	32
Verselés, mesélés.....	35
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	37
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	38
Mozgás.....	40
Munka jellegű tevékenységek.....	42
A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	43
Inkluzív pedagógia - integráció.....	45
VI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	47
Apró emberek tudománya.....	47
VII. Érvényességi rendelkezések.....	49

I. Bevezető

„Nem gyermeket nevelünk, hanem embert. Olyan embert, akinek egykor munkára, öröme, társadalmi beilleszkedésre képesen kell élnie a világban. Meg kell valósítania önmagát, szabadon és szuverén módon kell élnie az emberi kapcsolatok bonyolult rendszerében. Sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy a gyermek önálló lény, és nevelői feladatunk éppen abban áll, hogy minél mélyebben megismerjük őt, képességeit, érdeklődését, és ennek megfelelően segítsük hozzá ahhoz, hogy a számára legmegfelelőbb életút kirajzolódhassék előtte.” (Ransburg Jenő - Popper Péter)

Gödöllő szívében, a Grassalkovich kastély ősparkjában helyezkedik el nyolc csoportos óvodánk, ahol azonos és vegyes életkorú csoportokat szervezünk.

Nevelési programunkat minden szülőnek ajánljuk, különösen azoknak, akiknek fontos, hogy gyermekeik tevékenyen, saját tapasztalatok útján ismerjék meg a környező világot.

A nevelés elsődleges színterének a játékot és a **külső világ tevékeny megismerését** tekintjük. Élünk lakóhelyünk és környezetünk adottságaival, az élménynyújtás, a tapasztalatszerzés, a túrák, kirándulások, séták, felfedezések lehetőségével. Tág teret engedünk a gyermekek számára legfontosabb, örömszerző, önkifejező tevékenységnek, a **játéknak. Jót és jól játszani ez a gyermek dolga az óvodában!**

Törekszünk arra, hogy gyermekeink a külső világ aktív, cselekvő megismerésével, élményekben gazdag, **nyugodt, boldog kisgyermekként** élhessenek meg. Igazi turistákat nevelünk, akik a **természettel való harmóniát** élvezik és ezért teljesítményekre is képesek, legyőzve akadályokat, legyőzve önmagukat. A hétköznapiok nyelvén: **Éltrevalók!**

A tanulási tevékenységet az évszakok körforgására, a jeles napokra és hagyományainkra építjük, amely a szabad és az óvónő által kezdeményezett játékokban és egyéb tevékenységformában komplex módon teljesedik ki.

Olyan gyermekeket nevelünk, akik a **mindennapi élethelyzetekben** életkoruknak megfelelően tudnak tájékozódni, eligazodni, alkalmazkodni felkészültek az **iskolai életmódra**,.

„...**Elismerjük a családi nevelés elsődlegességét**...” A partneri együttműködést szem előtt tartva, mindenki megaláztatására kívánjuk megvalósítani céljainkat.

Nálunk olyan elkötelezett óvodapedagógusra bízunk gyermekeiket, akik nagyfokú empátiával rendelkeznek, szakmailag kiválóan képzettek, nyitottak, befogadóak az új iránt, hitelesek, tisztelik a máságot, igényük van a folyamatos önképzésre, optimisták tekintenek a jövőbe és a humornak sincsenek híján.

Segítőtársaik a **nem pedagógus óvodai alkalmazottak**.

II. Gyermekkép óvodakép

Gyermekkép

A biztonságot, nyugalmat, szeretet sugárzó, nyitott környezetünkben, szorongásmentesen nevelkedett gyermekeink derűsek, barátságosak, szeretetteljesek, segítőkészek, együtt érzők, együttműködők, nyitottak, aktívak, érdeklődők. Gyermekközpontú nevelésünk eredményeként életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelően: önállóak figyelmesek, közlékenyek, törekszenek konfliktusmegoldást szolgáló élettechnikákat alkalmazni és kompromisszumokat kötni. Ki tudják fejezni örömeiket, bánatukat, igényeiket, fáradtságukat, erőfeszítéseiket. Tisztában vannak saját értékeikkel, az erkölcsi normákkal, elfogadják a máságot, egészséges önbizalommal bírnak, kezdeményezők, talpraesettek, pozitív beállítottságúak. Bizalommal tekintenek a világ felé, otthon érzik magukat benne. Magatartási és viselkedési kultúrájuk koruknak megfelelően fejlett. Szeretik és védik a természetet.

Bármilyen körülmények között feltalálják magukat, megtalálják a problémák megoldásának lehetőségét. Fejlettségüknek megfelelően tudnak gyors, helyes döntést hozni, a kivitelezés megszervezésétől a befejezésig minden lépést egyedül megtenni, vagy szükség esetén célratorően megfogalmazott segítséget kérni - tehát a mindennapi élethelyzetekben tájékozódni, eligazodni, alkalmazkodni.

Óvodakép

Városunk a Gödöllői dombvidéken, a Rákos völgyében fekszik. A környező települések központja. Kies-erdős, kiránduló- és kultúrcentrum, a tudományok kertje, ékköve, gyöngye az országnak. Itt épült hazánk legnagyobb barokk stílusú kastélya, a Grassalkovich-kastély.

Óvodánk városunk szívében a kastély ősparkjában található.

Természeti-földrajzi adottságainak köszönhetően a lakosság összetétele sokszínű.

A hozzánk érkező gyermekeken lakóhelyünk népességének rétegződése tükröződik. Óvodánk egyike az Önkormányzat által fenntartott hét óvodának. Gazdaságilag részben, szakmailag önállóak vagyunk.

Nyolc - vegyes illetve azonos életkorú - csoportban fogadjuk a gyermekeket. A csoportszobák egyediek, tükrözik az ott dolgozók egyéniségét. Arra törekszünk, hogy a gyermekek, szülők és a munkatársak egyaránt felszabadultan, biztonságban érezzék magukat.

Intézményünket nem csak jó megközelítési lehetősége, kedvező elhelyezkedése teszi vonzóvá, hanem nyitottságunk, tág kapcsolatrendszerünk, a város életébe szervesen illeszkedő életvitelünk is.

Helyi viszonyaink ismeretében olyan életmódszervezést választottunk nevelési programunk alapjául, ahol a gyermekeket körülvevő környezet szerepe meghatározó. Ebben védjük, ápoljuk és erősítjük a gyermekek fejlődő, belső világát. Nevelési gyakorlatunk a szabad játékra, a külső világ tevékeny megismerésére és a hagyományainkra épül.

Figyelmes, szeretetteljes együttéléssel a szülők nevelőpartnereként egy boldog, védett gyermekkor biztosításával bontakoztatjuk ki az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiséget.

Nevelésünk célja:

- ❖ az egyéni és életkor-specifikus sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem és az érési jellemzők figyelembevételével, a gyermeki személyiség lehető legteljesebb kibontakoztatásának elősegítése, hátrányainak csökkentése, tehetségének felismerése
- ❖ az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges pszichikus funkciók, kompetenciák, kialakulásának közvetett segítése,

- ❖ a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- ❖ a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával, esélyegyenlőség biztosítása.

Alapelveink:

- ❖ tiszteletben tartjuk a gyermekek emberi méltóságát, jogait ,
- ❖ valljuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége,
- ❖ a gyermek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartjuk: személyiségét gondoskodás és különleges védelem, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés egyenlő hozzáférés lehetősége és bizalom illeti meg,
- ❖ értelmzésünkben gyermekeink személyiségfejlődését pozitívan befolyásolja az inkluzív szemléletű nevelés,
- ❖ a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazított pedagógiai eszközökkel, módszerekkel segítjük az egyéni készségek, képességek kibontakoztatását, kompetenciák alakítását,
- ❖ szemléletünk szerint óvodás korban a természetes környezetben szerzett élmények tapasztalatok meghatározóak a gyermekek későbbi életvitelében,
- ❖ a nevelés elsődleges színterének a szabad játékot és a külső világot tekintjük,
- ❖ érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk,
- ❖ gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- ❖ óvodai közösségben végezhető sokszínű tevékenyedési lehetőséget biztosítunk, melyeken keresztül az életkorhoz és egyéni képességekhez igazodó műveltségtartalmakat közvetítünk.

III. Az óvodai nevelés feladatai

A játékra, a külső világ tevékeny megismerésére és hagyományainkra alapozva szervezzük a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatainkat:

- ❖ az egészséges életmód alakítása,
- ❖ az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés és szocializáció biztosítása,
- ❖ az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészség alapvető, mással nem helyettesíthető érték, amely a mindennapi élet fontos erőforrása, valamint a személyes, a családi és a társadalmi élet kiteljesülésének alapja.

Feladataink meghatározásakor a holisztikus szemléletből indultunk ki: egységében kezeljük a gyermeket a környezetével, annak hatásrendszerével.

Célunk:

- ❖ stressz mentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a gyermekek testi-lelki egészségének védelme, fenn tartása,
- ❖ szilárd szokásrendszer alakítása,
- ❖ egészséges életvitel iránti igény felkeltése, önálló életvezetés megalapozása,
- ❖ környezeti ártalmak kivédése.

Feladataink:

- ❖ egészséges, biztonságos óvodai környezet megteremtése,
- ❖ a gyermekek testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, a testi képességek fejlődésének elősegítése;

- ❖ az egészséges életmód (személyi higiénia, környezethigiénia, táplálkozás, kulturált étkezés, szervezet edzése, pihenés, betegségek, kisebb rendellenességek, balesetek megelőzése) szokás- szabályrendszerének kialakítása,
- ❖ pozitív hatás gyakorlása a családok életére,
- ❖ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- ❖ együttműködés a szülőkkel, az egészségügyi valamint a prevenció és korrekció nevelési feladatokat ellátó szakemberekkel.

A személyi higiénia nevelés:

A családból hozott arra alkalmas szokásokat továbbfejlesztjük, beépítjük életünkbe. A gyermekek egyéni fejlődési mutatói szerint törekszünk a differenciált segítségnyújtásra a testápolással és személyi higiénia neveléssel kapcsolatos szokások elsajátításában.

A gyermekek egészségének megőrzése érdekében érkezéskor tájékozódunk a gyermekek külleméről, gondozottságáról, pszicho-szomatikus állapotáról. A konkrét információk birtokában irányítjuk a gyermekek napját.

Az óvoda épületén kívül zajló tevékenységeket a gyermekek biztonsága érdekében kiemelten kezeljük.

Műszakváltás során váltótársunkat tájékoztatjuk a gyermekekkel kapcsolatos lényeges történésekről. Az óvodában megbetegedett gyermekek szülőjét értesítjük. Baleset esetén a gyermeket ellátjuk, szükség esetén orvosi ellátásról gondoskodunk és értesítjük a szülőt.

Hazaindulás előtt áttekintjük a gyermekek gondozottságát, állapotát.

A nap végeztével - igény szerint - röviden tájékoztatjuk a szülőt a gyermekével kapcsolatos napi eseményekről.

A testápolási teendők gyakorlásakor türelemmel vesszük tudomásul, hogy a gyermekek higiénés tevékenységeik közben is játszhatnak, eközben alakulnak készségeik.

Egyszemélyi használatú eszközökről a családok gondoskodnak, melyeket jellel látnak el.

Biztosítjuk a gyermeki szükséglet igényeihez igazodó intim WC használatot.

Az egészséges ruházat, helyes öltözködés területén folyamatosan figyelemmel kísérjük, szükség esetén alakítjuk a családok öltözködési szokásait.

Környezethigiénéiára nevelés:

A csoportszobák takarításába, a rendrakásba, a játékszerek összegyűjtésébe a gyermekek is bekapcsolódhatnak. A belső tér hőmérsékletét a megfelelő szellőztetéssel és párologtatással szabályozzuk. Életterünk felszereléseit rendszeresen ellenőrizzük, a veszélyt jelentőket eltávolítjuk. Eszközeink higiénijának biztosítására a gyermekekkel közösen figyelünk. Nagy gondot fordítunk arra, hogy udvaraink, homokozóink tiszták, hulladékmentesek legyenek, s balesetveszélyt ne rejtsenek magukban. Ivóvizet udvaron és teremben folyamatosan biztosítunk. Az évszakok jellegét tükröző természetsarkok és növényeink egy részének gondozásának folyamatában gyermekeink is részt vesznek.

Az egészséges táplálkozás, kulturált étkezés:

Az egészséges táplálkozási szokások alakítása érdekében a gyermekekkel az otthonról hozott gyümölcsökből, zöldségekből heti rendszerességgel salátákat készítünk. Az étkezések előkészületeiben és lebonyolításában a gyermekek - fejlettségüknek megfelelően - részt vesznek a higiénés szokások betartása mellett. Különös gondot fordítunk az étvágytalan, „válogatós” gyermekek étkezési szokásainak

alakítására. Törekszünk az óvodai és az otthoni táplálkozási szokásokat összehangolására.

A szervezet edzése:

Életmódszervezésünk, környezetünk kiváló lehetőséget biztosít a szabad, örömteli mozgásra, a természetes mozgáskedv megőrzésére. Rendszeres mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is. A mozgásszükséglet kielégítése, a kondicionálás, a testi képességek fejlesztése kiegészül a napfény, a víz és a levegőedző hatásával. Időjárástól függően minél többet a szabadban tartózkodunk gyermekeinkkel. Itt is a fokozatos terhelés és rendszeresség elvét követjük.

Pihenés:

Törekszünk a zavaró ingerek teljes kiküszöbölésére. A gyermekek érzelmi megnyugvását nem csak altatódalokkal, mesékkel segítjük elő, hanem a nyugodt pihenéshez szükséges eszközökkel is. Lehetőség szerint folyamatos felkeléssel igazodunk a gyermekek változó alvásigényéhez.

Betegségek, kisebb rendellenességek, balesetek megelőzése:

Az egészség és a testi épség védelmén túl a balesetek megelőzésére is neveljük gyermekeinket. A tartási rendellenességek megelőzésére, kompenzálására speciális gyakorlatokat iktatunk be szervezett mozgásos napjainkba. Az arra rászoruló gyermekek gyógytestnevelésben részesülnek. Az egészséges életmód alakításánál kiemelkedően fontos a dajka segítsége. Itt számítunk legjobban kiegyensúlyozott, türelmes, szeretetteljes, óvó, munkavégzésükre, szoros együttműködésükre.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

A különböző kultúráknak megfelelően a korai szülő-gyerek (anya-gyerek) kötelék minden későbbi kapcsolat mintája.

A gyermek óvodás korában - egy stabil szeretetkapcsolat révén - a számára biztonságot nyújtó tágabb közegben már képes annak sajátos érzelmi hatásaival elboldogulni.

Célunk:

- ❖ érzelmi biztonságban, szeretetteljes légkörben a társas együttélés szokásainak alakítása, szociális érzékenység fejlesztése, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, én-tudat alakulásának, önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek segítése,
- ❖ a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása

Feladataink:

- ❖ olyan óvodai élet megszervezése, mely természetes módon biztosítja gyermekeink számára az érzelmi biztonságot, derűt, otthonosságot, a szeretetteli légkört,
- ❖ az új gyermekek fogadása során pozitív érzelmi hatások kifejezésre juttatása,
- ❖ a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek kapcsolatában pozitív attitűd kialakítása,
- ❖ rendszeres (óvodai és óvodán kívüli) céltudatos élménynyújtás, amely erősíti az összetartozás érzését, a társas kapcsolatok alakulását, mélyítését, a szülőföldhöz való pozitív érzelmi viszony kialakulását,
- ❖ a különbözőségek elfogadására nevelés,
- ❖ gyermeki konfliktusok során önálló egyezkedés és döntéshozatal biztosítása,
- ❖ modellértékű kommunikáció, bánásmód és viselkedés az óvoda minden dolgozója részéről,

- ❖ közös élményeken alapuló tevékenységekkel, az erkölcsi tulajdonságok, a gyermekek mindennapi életét meghatározó a szokás-és normarendszer megalapozása az egyéni sajátosságok figyelembevételével,
- ❖ szükség szerint együttműködés a speciális szakemberekkel a sajátos nevelési igényű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek érdekében,
- ❖ nép- és óvodai hagyományainkon alapuló ünneplés feltételeinek megteremtése,

Az új gyermekek zökkenőmentes beilleszkedése érdekében betekintést biztosítunk életünkbe az óvodai előjegyzés alkalmával. Óvodába lépés előtt, előre egyeztetett időpontban, igény esetén felkeressük a családokat otthonukban. Lehetőséget adunk arra, hogy a szülő is részese legyen a befogadási folyamatnak. A bölcsődével kölcsönös látogatásokat teszünk.

Természetesnek vesszük, hogy a gyermekeknek szükségük van az otthon melegét, a családot jelképező személyes tárgyaikra. Az óvodai életbe már beilleszkedett gyermekeket érzelmileg is előkészítjük az újak fogadására. A befogadás első napjaiban szükség szerint a csoport mindkét óvónője az egész nap folyamán együtt van a gyermekekkel. A dajka néni is aktív részese, segítője a folyamatnak, vigasztalásával, gyengédségével teszi könnyebbé a leválást.

Elsődleges a gyermekek szükségleteinek kielégítése, ennek rendeljük alá munkamegosztás szerint napi egyéb teendőinket.

Az óvodai élet tevékenységeit úgy szervezzük, hogy azok segítsék a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat), ezzel megalapozva a szokás- és normarendszert.

Nevelési folyamatunkban szorosan összekapcsolódik az egyén és a közösség nevelése. Az együttlét egy sajátos formája a „sustorgó”, amely a szocializáció szempontjából

különös jelentőségű. Nyugodt körülmények között képzeletjátékokat játszunk, kalandozunk, álmodozunk, tervezgetünk, véleményt mondunk, mesélünk és így tovább.

Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák, tulajdonságok alakítása és konfliktuskezelésünk kooperatív megoldásra ösztönző. Gyermekeink egyéni sajátosságai és a helyzet ismeretében döntjük el, hogy a gyermekekre bízunk a megoldást, szemléljük az eseményt, vagy segítünk, beavatkozunk.

A gyermekeknek lehetőségük van a társaikkal közös tevékenységeik alkalmával tapasztalatot szerezni az eredményes, kölcsönösen elfogadható kommunikáció formáiról, kimunkálni saját hiteles és célravezető kommunikációs formáikat.

Megtanulják:

- ❖ hogyan viszonyuljanak társaikhoz az együttműködés során,
- ❖ kritikájukat mások számára elfogadható formában kifejezni és a kritikát elfogadni.

Észreveszik a közös tevékenységben együttműködők sokféle egyéniségét. Megtapasztalják, hogy egy problémának több megoldása is lehetséges.

Nincs olyan gyermek, aki ne szeretne ünnepelni. A gyermekek időbeli tájékozódását az ünnepek váltakozása segíti. Ünnepeink lebonyolításának vannak hagyományai, közös vonásai, minden csoportban mégis más és más lehet a gyermekek és az óvónők különböző személyisége folytán. Ünnepelni jó dolog! Nem csak azért, mert az ünnepek hangulata eltér a mindennapoktól, hanem mert az ünneplésre való felkészülés is szórakoztató közös élmény, s az ünneplés erősíti az összetartozás érzését. Az ünnep jellegéhez kapcsolódó külsőségek (dekoráció, ünnepi ruha - mely esetünkben a gyermek legkedvesebb „szép” ruhája - stb.) is fokozzák az örömteli átélést.

A néphagyományok, népszokások felelevenítésével, tovább éltetésével formálódik nemzeti öntudatuk, kötődésük szűkebb és tágabb társadalmi környezetük iránt, alapozódik értékrendjük. Megismerik saját és társaik képességeit, erősségeit. A

személyes kapcsolatokon keresztül közvetve vagy közvetlenül tanulnak, tapasztalatot szereznek az egyén és a közösség viszonyáról, megalapozódik érzelmi és morális biztonságuk.

Ünnepeink:

Mikulás, Karácsony, Farsang, Március 15., Húsvét, Majális, Anyák napja, Gyermeknap, Pünkösöd, Június 4.(Összetartozás napja), Évbúcsúztató/búcsúuzsonna, Születésnapok. Lehetőség szerint a szülők részesei lehetnek ünnepeinknek, az előkészületekben számítunk javaslataikra, segítségükre.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

Az anyanyelvi nevelés és kommunikáció alakítása az óvodai nevelés egészében jelen van.

Célunk:

- ❖ a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- ❖ változatos tevékenységeken keresztül, készségeik, képességeik, szabad önkifejezésük, alkotóképességük kibontakoztatása,
- ❖ az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés.

Feladataink:

- ❖ a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, egyéni érdeklődésének kielégítése,
- ❖ a képzelet, a kreativitás és valamennyi értelmi képesség fejlődését elősegítő körülmények megteremtése,
- ❖ egymásra épülő és egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő tevékenységrendszerekhez, több érzékszervet igénybevevő tapasztaláshoz cselekvési helyzetek, tevékenykedési lehetőségek és eszközök biztosítása,
- ❖ az óvodapedagógus tervszerű és tudatos munkája mellett, a tevékenységek megszervezésében és lebonyolításában, a gyermekek spontán tapasztalataira, aktuális élményvilágára való támaszkodás, a természetes beszédkedv fenntartása,
- ❖ beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott, légkör biztosítása, hogy a gyermekek bátran megnyilatkozhatnak, elmondhassák véleményüket, élményeiket,
- ❖ a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.

Az óvodás korú gyermekek életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységformák. A megismerés folyamatát és mélységét a helyi adottságokat figyelembe véve a gyermekek képességeihez, érdeklődéséhez igazítjuk. A feldolgozás mindig az egészből indul ki és oda tér vissza, miközben a gyermekek végig járják a téma összehasonlítását, analízisét, szintézisét, elvonatkoztatását.

Életmódszervezésünkben a gyermekek rendszeresen kerülnek valós problémahelyzetbe és segítséggel vagy önállóan, a problémát többféle módon körbejárva az egész problémaszituációt végig élik. Alakulnak, fejlődnek értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), kreativitásuk, s ez által alkalmassá válnak óvodás kor végére az iskolai életmód megkezdésére.

Nevelési rendszerünkben érvényre juttatjuk a cselekvés, a kép és a szó harmonikus egységét.

Különös figyelmet fordítunk a kötetlen légkörű kirándulások, túrák, séták során is a beszédkedv fenntartására, ösztönzésére, igényt tartunk a gyermekek kérdéseire, válaszáira.

Gyermekeink élményei, tapasztalatai a játék során „kerülnek gyakorlati kipróbálásra”. Itt szerepet vállalva, utánzással, modellkövetéssel, szóban, hanglejtésben, mimikában, gesztusban, vagyis egész beszédmagatartásukban igyekeznek azonosulni a szereppel. Felismerik és gyakorolják a különböző beszédhelyzetekhez illeszkedő különböző kommunikációs típusok használatát. Az óvoda valamennyi alkalmazottjának hiteles kommunikációs és metakommunikációs minta nyújtásával készítjük a gyermekeket utánzásra, őszinte, természetes megnyilvánulásra, kerülve a javítgatást.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

Mi felnőttek egy folyamat részesei vagyunk, ahol mindenkinek megvan a maga szerepe. Az eredményes nevelés komplex folyamatában meghatározó feltétel a nevelési tényezők összhangja.

Célunk:

- ❖ szakmailag elhivatott, jól képzett, igényes, az önképzésben és továbbképzésben aktív óvodapedagógusok alkalmazása,
- ❖ nevelési szemléletünket elfogadó, gyermek centrikus dajka nénik alkalmazása,
- ❖ az intézményi és egyéni érdekeket összehangolni tudó, elhivatott alkalmazotti közösség formálása.

Feladataink:

- ❖ egymás munkájának megismerése, segítése, megbecsülése,

- ❖ a hivatás gyakorlásához szükséges tudás, illetve képességek (elfogadó, segítő, támogató attitűd, vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége, differenciált nevelés iránti elkötelezettség, empátiás készség, gyermek és családcentrikusság, környezettudatos szemlélet) gyarapítása, fejlesztése.
- ❖ a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakember igénylése

Intézményünk személyi feltételei a törvényi előírásoknak megfelelőek.

A pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeit a pedagógusok belső és külső és önképzés formájában ismerik meg. Ezt segítik a helyi munkaközösségek, a helyi pedagógiai és szakmai szolgáltató intézmények.

Tárgyi feltételek

A nevelőmunkánkat segítő játékok és egyéb eszközök az előírt eszköznorma szerint, az alapító okiratban meghatározott alaptevékenységek ellátásához biztosítottak. Terveink szerint az elhasználódott felszerelések pótlása folyamatos a lehetőségek figyelembevételével.

Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkban a fenntartó által jóváhagyott helyi óvodai nevelési program alapján történik a nevelés. Az óvoda teljes nyitva tartása idejében óvodapedagógus foglalkozik.

Az óvodai csoportok kialakítása:

A gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, a közoktatási törvényben meghatározott

létszámhatárok - beleértve a számított létszámra vonatkozó előírást is - figyelembe vételével.

Csoportszervezés elvei:

- Az óvodában maradó valamint a jelentkező gyermekek kor, nem szerinti aránya és a gyermekek fejlettsége meghatározza a csoportok kialakítását. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat - lehetőség szerint - ugyanaz az óvónő páros és dajka nevelje iskolába lépésig.
- A sajátos nevelési igényű, a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal, viselkedési nehézségekkel küzdő és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportba való beosztását meghatározza az adott csoport létszáma és összetétele.
- Testvéri-, rokon- és baráti kapcsolatok szem előtt tartása.
- A szülők igényeinek figyelembe vétele az adott gyermek, az illető gyermekcsoport valamint az intézmény érdekeivel egyeztetve.

A jelentkező és benn maradó gyermekek életkori összetétele és az óvodapedagógus attitűdje alapján szervezünk homogén és heterogén, részben heterogén életkorú csoportokat. A csoportok kialakításánál a közoktatási törvényben előírt minimális létszám megtartását tartjuk előnyösnek. Törekszünk arra, hogy a lehető legoptimálisabb megoldást találjuk meg.

Napirend, hetirend

A napirend és a hetirend az a szervezeti keret, ami megteremti a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezetet. Igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A gyermekek egészséges fejlődését a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével biztosítjuk. Életmódszervezésünkben különös figyelmet fordítunk az

arányok harmonikus kialakítására, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők a játéktevékenység egész napos folyamatába illeszkednek.

Napirendünk a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében elmélyült, tartós tevékenykedésre az egyén tempójának, teljesítőképességének megfelelően. Időkereteit az évszakokhoz, időjáráshoz és a gyermeki tevékenységek fejlődéséhez igazítjuk.

A gyermekek maguk döntenek el egy időegységben belül, hogy mikor kezdenek el, vagy fejeznek be egy tevékenységet. Lehetőségünk van az eltérő egyéni alvásigény figyelembevételére, a gyermekek alapvető biológiai szükségleteinek rugalmas kielégítésére.

A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy hetirendünk a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A **hetirendet** az óvónő alakítja ki a gyermekek életkorától, a családok sajátosságaitól, az évszak, időjárás befolyásoló szerepétől, a gyermekek fejlődési ütemétől, a gyermeki igényektől függően.

Feloldottuk a korábbi foglalkozási ágakra tagolódó ismeretfeldolgozás merevségeit, az élethelyzet, a gyermek aktuális állapota, szükségletei, érdeklődése, terhelhetősége határozza meg, irányítja a folyamatot.

A szabad játék elsődlegességének érvényesítésével napi egy „tanulási” tevékenységet szervezünk. Ennek szervezeti formáját és időkeretét eldönteni az óvónő kompetenciája.

Programunkban meghatározott céljaink és feladataink elérése, megvalósítása egyetlen megkövetést igényel: az élmény- és tapasztalatszerzést (túra, kirándulás, séta) a hét első napjaira kell szerveznünk, hiszen erre épül minden tevékenység, amely a játékban teljesedik ki.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

Tervezés:

Helyi programunk céljainak és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét gyermekeink egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Életmódszervezésünk a teljes nevelési folyamat tudatos átgondoláson alapszik. Mindemellett jelentős mértékben építünk a spontán gyermeki ötletekre és tapasztalatokra, amelyeket beépítünk a nevelési folyamat egészébe. Mindezek az évszakok körforgásán alapuló, az aktualításokat, a jeles napokat, ünnepeket szem előtt tartó hosszútávra íródó „Kincsestárban” realizálódnak, mely csupán támpontot nyújt, nem kötelező jelleggel bír.

A csoportnaplóban tervezzük a csoportra vonatkozó szokás-, szabályrendszert, mely a befogadás és visszaszoktatás folyamatára is kiterjed, az esemény- és programtervet, a heti tanulási-tanítási, tevékenységi tervet. Tervező és megvalósító munkánk során biztosítjuk a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését. A rövidtávú tervezést, az előre átgondolt és mindig az előző hétre épített Heti terv tartalmazza. A gyermeki spontaneitás és az óvónői tudatosság aktív egymásra hatása alapján megvalósult folyamat eredményét, a csoportnaplóba utólagosan, a „megvalósulás” c. részben rögzített bejegyzés tükrözi. Ez a csoportban dolgozó két kolléga együttműködését, a folyamatosságot segítő dokumentáció nyújt kézzelfogható alapot a rövidtávú tervezéshez.

Gyermekeink egyéni fejlődését nyomon követő napló

A gyermekek fejlődését nyomon követő naplót óvodánkban a szakmai munkaközösség irányításával a nevelő testület dolgozta ki, mely összhangban van helyi nevelési programunkkal.

Célunk:

- a gyermekek minél teljesebb megismerése, érésének, fejlődésének folyamatos nyomon követése, segítése.

Alapértékként vesszük figyelembe a gyermekek saját ütemük szerinti fejlődését, önmagukhoz viszonyított fejlesztését, ezzel összefüggően az iskolásítás elkerülését. Nevelésünk jellegéből adódóan elsődlegesen az úgynevezett „puha” mérési módszereket tartjuk elfogadhatónak. Ezek: megfigyelés (természetes környezetben, tevékenység közben), beszélgetés (természetes környezetben, nyugodt légkörben), a gyermekmunkák elemzése (családrajz, emberrajz).

A nyomon követő napló tartalmazza:

- ❖ az anamnézist;
- ❖ a beilleszkedés tapasztalatait;
- ❖ a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint a tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket az óvodába lépéstől az iskolába lépésig
- ❖ a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- ❖ a szakértői bizottság vizsgálati megállapításait, fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- ❖ a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- ❖ a gyermekmunkákat.

A bejegyzések gyakorisága: a mindenkori törvényi előírásoknak megfelelően történik.

Gyermekvédelem

Gyermekvédelmi munkánkat a humánus, a segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jellemzi. Kiemelten fontosnak tartjuk az egyéni fejlődési ütem mellett a szociokulturális háttér figyelembe vételét. Nevelő munkánk során segítjük a gyermekeket tehetségük kibontakozásában, valamint hátrányos helyzetükből való felzárkóztatásukban.

Célunk:

- ❖ biztosítani minden gyermek részére az egészséges személyiségfejlődéshez szükséges feltételeket, képességeinek, tehetségének kibontakoztatása.
- ❖ a prevenció, veszélyeztetett státusz kialakulásának megakadályozása, a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése és emberi jogainak érvényesítése.
- ❖ az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára esélyegyenlőség biztosítása, hátrány kompenzálása.
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTM, kiemelten tehetséges, HH, HHH) esetében a pozitív hatások érvényesülésének segítése, a káros hatások ellensúlyozása

Feladataink:

- ❖ Olyan légkör, igazgatási és pedagógiai tevékenység kialakítása, mely eleve kizárja, hogy bármelyik gyermek bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.
- ❖ Egyéni bánásmód alkalmazásával, elfogadással, derűs, kiegyensúlyozott légkörben minden gyermek részére biztosítani a fejlődéshez szükséges feltételeket a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához.

- ❖ A pedagógia eszközeivel, a szülővel, a pedagógusokkal, a segítő intézmények szakembereivel való kapcsolattartással a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének elősegítése.
- ❖ Ok feltárás, az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális, családi hátterének megismerése.
- ❖ A hátrányos és halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, jelzése.
- ❖ A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése.
- ❖ Tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- ❖ A gyermek családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében együttműködés a jelző rendszer tagjaival.

Óvodapedagógusaink szeretetteljes, elfogadó, segítő, támogató magatartásukkal, szakértelmükkel, segítik a gyermekek beilleszkedését, meglévő képességeik kibontakoztatását, az egyenlő hozzáférést. A gyermekek érdekében összehangolják a segítőköt, választanak a legjobban érvényesülő pedagógiai eszközökből.

- ❖ Kapcsolattartás: szülővel, pedagógusokkal, segítő intézményekkel.
- ❖ Tájékoztatás, információ közvetítés.
- ❖ Pedagógiai asszisztens bevonása
- ❖ Inkluzív pedagógia, integráció, differenciálás

Különös gondot fordítunk az elhanyagolásra, bántalmazásra, mely nagy körültekintést igényel. Az óvoda minden alkalmazottjának kötelessége, hogy megőrizze a hivatali titkot!

Az óvoda kapcsolatai

Óvodánknak, mint nevelőintézménynek egyik sajátos feladata, hogy aktív, érdeklődő viszonyt alakítson ki szűkebb és tágabb társadalmi környezetével. A kapcsolattartás formái a szükségletekhez és feladatokhoz igazodnak.

Célunk:

- ❖ Korrekt, kiegyensúlyozott, harmonikus kapcsolattartásra törekvés a partnerekkel.
- ❖ Mindennapos kommunikációnk, döntéseink, tetteink, személyes példánk tükrözzék az intézmény tényleges értékeit.
- ❖ A vezetőnek és minden dolgozónak feladata, hogy az óvodát ismertté tegye, mutassa meg, hogy milyen értékeket képvisel és közvetít.

Család

A kapcsolat elve, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, kiegészítő szerepet játszik. A kapcsolat alapja a szoros együttműködés.

Célunk:

- ❖ A kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló együttműködés a gyermekek nevelése érdekében.

Feladataink:

- ❖ A családban jelen lévő oltalom és biztonság érzet megteremtése.
- ❖ A család sajátosságait, szokásait figyelembe vevő támasz és segítség nyújtása gyermeke neveléséhez.
- ❖ Kéréseik, javaslataik, esetleges bírálatuk meghallgatása és ha az a gyermek érdekét szolgálja annak figyelembe vétele.

- ❖ Elfogadó, segítő, támogató attitűddel, modellként szemléletük formálása, nevelési elveink közelítése.
- ❖ Egymás szokásainak, értékrendjének megismerése, a szülői nevelési hatékonyság növelésének segítése a családi szerepkör kizárólagos szférájáig.
- ❖ A szoros együttműködés feltételeinek, ösztönző eljárásainak összeállítása, beindítása a gyermekérdek és szülői szempontok összehangolásával.
- ❖ A családi életet mozgató tevékenységek, sajátos tartalmak keresése, lehetőség szerinti beillesztése az óvodai környezetbe.

A kapcsolattartás formái:

- ❖ Az előjegyzés egyben betekintési lehetőség a leendő szülők számára és az első egyéni találkozás alkalma.
- ❖ A felvételt nyert gyermekek szüleinek június hónapban tájékoztató szülői értekezletet tartunk.
- ❖ Első családlátogatásunk - amennyiben a család igényt tart rá - megelőzi a befogadás folyamatát.
- ❖ Szeptemberben szülői beszélgető kör keretében ismerkedési alkalmat teremtünk csoportonként.
- ❖ A későbbiek folyamán is lehetőséget teremtünk csoportos jellegű együttlétek szervezésére (munkadélutánok, ünnepek, stb...).
- ❖ A bizalmas találkozás lehetőségét is biztosítjuk (pl. tájékoztatás a gyermek fejlődéséről).
- ❖ Tájékoztatást nyújtunk, elősegítjük egy adott probléma megoldását szülőcsoportos megbeszélés és réteg szülői értekezlet tartásával
- ❖ Igyekszünk minél több olyan városi és óvodai szabadidős programba bevinni a családokat, melyek alkalmat teremtenek a tartalmas együttlétre.(pl.: Manó maraton, alapítványi délután)
- ❖ Az SzK egyeztető, szervező fórum (Szülők érdekképviselete).

Kapcsolattartó: óvodavezető, óvodavezető helyettes, óvodapedagógusok.

Bölcsőde

A szomszédos bölcsődével az óvodába való átmenet megkönnyítése érdekében tartjuk kapcsolatot. Az onnan érkező gyerekeket meglátogatjuk bölcsődei csoportjukban, tájékozódunk. Kölcsönösen tájékoztatjuk egymást az intézményi programokról, igény esetén szívesen tartunk fórumot az óvodába készülő gyerekek szüleinek.

Kapcsolattartó: óvodavezető, óvodapedagógusok.

Óvodák

Kölcsönös érdeklődéssel és segítséssel fordulunk egymás felé.

Kapcsolattartó: óvodavezető, szakmai munkaközösség vezető, óvodapedagógusok

Egészségügyi szervek

Időszakos szűrővizsgálatokat végeznek, szükség esetén szakirányú ellátást javasolnak.

Kapcsolattartó: óvodavezető, óvodavezető helyettes, óvodapedagógusok.

Szakszolgálatok

Kapcsolattartó: óvodavezető, koordinátor, óvodapedagógusok.

Családsegítő központ

Kapcsolattartó: óvodavezető, gyermekvédelmi felelős, óvodapedagógusok.

Gyermekjóléti szolgálat

Kapcsolattartó: óvodavezető, gyermekvédelmi felelős, étkezési felelős, óvodapedagógusok.

Közművelődési intézmények (Könyvtár, Művészetek Háza)

Kapcsolattartó: koordinátor

Alapítványok, civil szervezetek, egyházak

Iskolák

Kapcsolattartó: óvodavezető, óvoda-iskola összekötő

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

Az óvodai élet egyik specialitásának, sajátosságának azt tartjuk, hogy a játék úgy áll a középpontban, hogy hozzá kötődik minden gyermeki megnyilvánulás. A játékra úgy tekintünk, mint amely valóban a gyermeknek szabad elhatározásából származó önmegvalósítása. A játék a mi óvodai életünkben a gyermekek legfontosabb tevékenysége. Játékot játszva lehet tanítani.

Célunk:

- ❖ a játék elsődlegességének megőrzése,
- ❖ játszani szerető, a játékot igénylő, szabadon alkotó gyermekek nevelése,
- ❖ a játék személyiségformáló erejével a gyermekek önkifejezésének, vágykielégítésének és a külső világhoz való alakítása.

Feladataink:

- ❖ Nyugodt, derűs légkör teremtése.
- ❖ A játékhoz szükséges feltételek biztosításával a gyermeki kreativitás kialakulásának elősegítése.

- ❖ Érthető, kifejező beszéd.
- ❖ Közvetlen, szeretetre épülő, elfogadó, megértő, személyes, bizalomra épülő, empátikus kapcsolat a gyermekekkel.
- ❖ Nyugodt, vidám, kiegyensúlyozott, ösztönző, partneri, együttműködő, kooperatív, a játékban megengedő, felkínáló, a szabályokban barátságosan, következetesen határozott, alkalmazkodó, odafigyelő, türelmes, könnyed, humoros egyéniség, stílus. Modell, társ, segítő, kezdeményező az adott helyzetnek megfelelően.
- ❖ A játék folyamatosságának, a gyermeki önállóság a játék szabadságának biztosítása.
- ❖ A játék közben megjelenő kulturált magatartási normák érvényesülésének biztosítása, meg erősítése.
- ❖ A nyugodt, elmélyült játékhoz szükséges hely, idő, eszköz biztosítása a csoportszobában, udvaron s értelemszerűen a kirándulások során.
- ❖ A gyermekek elmélyült, tartalmas, színes játékához szükséges gazdag élmény- és tapasztalatforráshoz juttatásával, a játék tartalmának, minőségének gazdagítása.
- ❖ A játék jellemző sajátosságaival, szabadságával és önállóságával összhangban lévő, a gyermekek játékához igazodó, a játék kibontakozását támogató közvetlen óvodapedagógusi játékmagatartás.
- ❖ A játéktevékenységből (gyakorló-, szimbolikus-, szerep-, konstruáló- és szabályjátékból) adódó nevelési és képességfejlesztési lehetőségek kihasználása.
- ❖ Korszerű ismeretek szinten tartása a játékpedagógia és pszichológia területén, a játékhoz, játszáshoz szükséges képességek (kommunikáció, empátia, kreativitás, szervezőképesség, mintha helyzethez való alkalmazkodás, tettetés, döntés) folyamatos fejlesztése.

- ❖ Együttműködés a családokkal, támogatásuk pedagógiai tanácsadással a játék területén.
- ❖ Tapintatos, következetes, bizalmat kifejező, a gyermek megoldási kísérleteit követő, segítő konfliktuskezelés.
- ❖ A játékeszközök kezelése, játszóhely igénybevétele és a játékba való bekapcsolódás szokás- szabályrendszerének kialakítása, egyéni fejlettséghez igazodó elvárás:
 - ♣ A játszóhely, a játékeszköz azoké, akik azt először kiválasztották maguknak.
 - ♣ Játékeszközt lehet egymástól kérni, de tudomásul vesszük, hogy csak akkor adják át, amikor már kijátszották magukat vele.
 - ♣ Játszócsoportba, játékba bekapcsolódni az adott csoport egyetértésével lehet, de tudomásul kell venni a kulturált elutasítást is.

Nevelési rendszerünkben a játék szabad és kezdeményezett formában jelenik meg, a szabad játék túlsúlya érvényesül. Szemléletünk szerint a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység, melyhez integrálva építettük fel a gyermekek fejlesztésére szánt ismeretanyagot - különös tekintettel a külső világ tevékeny megismerésére - ezzel biztosítva a tanulási folyamat komplexitását. Olyan életrend feltételeit teremtjük meg, melyben a gyermek játéka révén természetes körülmények között fejlődhet. Kedvelt játéktevékenységét addig folytathatja, amíg az számára érdekes, élményt és örömet nyújtó.

A csoportszobák berendezésénél törekszünk arra, hogy a játékfajtákhoz igazodóan biztosítsunk állandó helyeket, valamint a gyermekek igényei szerint kisebb terek, kuckók leválaszthatók legyenek. Az így kialakított játszóhelyeket a gyermekek fantáziájuk és különböző játékvariációk szerint maguk alakíthatják. Ebből fakadóan a feltételek kigondolása is a játék szerves részévé válik.

Az óvoda udvarán az önindította, szabad mozgások gyakorlására csoportonként elkülönített udvarrész áll rendelkezésre az átjárhatóság biztosításával. Az együttjátszási lehetőségekkel erősítjük a csoportközi kapcsolatokat. A gyermekek elemi, ősi szükségleteinek kielégítésére (földdel való játék, homokozás, sarazás, stb.) a homokozó medencék ideális lehetőségével élünk.

Az érzelmi biztonság, a pozitív élmények megteremtésével alkotó, szabad és belsőleg motivált játék lehetőségét biztosítjuk. Spontán játékok során felmerült vágyaik, elképzeléseik megvalósításához állandó partnert érezhetnek bennünk. Biztosítjuk az újszerűséghez való kapcsolódást, a mozgást, a funkciók gyakorlásának lehetőségét, a funkcióöröm, ritmikusság megélését, a konfliktusélményektől való megszabadulást. Elfogadjuk a játék céljának labilitását, biztosítjuk a játékszabadságot.

Többfunkciós eszközök biztosításával és beleélő képességünkkel lehetővé tesszük a kreatív tevékenykedést és az azonosulási törekvések kibontakozását. Természetesnek tartjuk, hogy a gyermekek a mindennapi dolgokat furcsán, a játék logikája szerint kapcsolják össze, megnyilvánulásainkban, reagálásainkban alkalmazkodunk e sajátos játéktudathoz.

A környező világ megismerése során szerzett élmények és tapasztalatok felhasználásával, újra élésével a gyermekek játékokban a felnőtteket és egymást utánozva gyakorolhatják, elsajátíthatják az együttélés szabályait.

Játékeszközeink bővítése során fontosnak tartjuk: keltsen örömet, motiváljon cselekvésre, segítse a képességek és az érdeklődés kibontakoztatását. Tegye érthetőbbé a gyermekek számára a világot, önkifejezésre és másokkal folytatandó kommunikációra serkentsen, a valóság átalakítására és szimbolikus újratereztetésére

készítsen. Magunk is készítünk játékokat a gyermekekkel együtt a természet kincseit felhasználva.

A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés alapozó jellegű, meghatározó szerepet játszik a megfelelő színvonalú környezeti kultúra és gondolkodás alakításában.

Célunk:

- ❖ a környezeti kultúra, környezet tudatos viselkedés megalapozása, a természetet szerető, védő emberi értékek alakítása,
- ❖ pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti és társadalmi környezethez,
- ❖ a külső világról szerzett matematikai tapasztalatok, ismeretek, összefüggések felfedeztetése,
- ❖ a természetes élethelyzetekben szerzett tapasztalatok gyakorlatban való alkalmazása,
- ❖ a környezetben való biztonságos eligazodás segítése.

Feladataink:

- ❖ a feltételek megteremtése (hely, idő, eszköz) a szervezett és spontán tapasztalatok és ismeretek megszerzésére,
- ❖ lehetőség biztosítása a környezet tevékeny felfedezésére,
- ❖ a környezeti kultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- ❖ az élő tiszteletére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- ❖ a jeles napokhoz, néphagyományokhoz, népszokásokhoz, hagyományainkhoz kapcsolódó tevékenységekkel érzelmeik gazdagítása, hazaszeretetre nevelés
- ❖ önmagunk, gyermekeink és szüleik környezet- és természetkímélő szemléletének szükség szerinti alakítása,

- ❖ változatos tevékenységek biztosítása a környezetvédelem és a környezettudatos magatartás formálásában,
- ❖ folyamatos és alkalomszerű megfigyelések, gyűjtőmunka, szervezett és spontán szituációkban szerzett élmények, személyes tapasztalatok közös tevékenységekbe építése, rendszerbe foglalása, alkalmazása,
- ❖ tudatosan szervezett helyzetek és a spontán lehetőségek kihasználása matematikai tapasztalatok és ismeretek szerzésére és alkalmazására.

Életmódszervezésünk alapja a négy évszak körforgása és a jeles napokhoz kapcsolódó népi hagyományok, szokások beépítése életünkbe. A külső világ tevékeny megismerése köré csoportosítottuk az óvodai nevelés tevékenységrendszerének témaköreit.

Az óvodáskorúak tapasztalatszerzésének elsődleges színtere a környezet, amelyben élnek, ezért a tartalmi szervezésnél a helyi adottságokat vesszük figyelembe. Környezeti nevelésünk helyszínéként fontosnak tartjuk az ember alkotta tereket is. Elsődlegesnek tekintjük gyermekeink kimeríthetetlen kíváncsiságának kielégítését, különböző irányokba fordítását a reális, élményszerű tapasztalás biztosításával, melynek színtere a közvetlen és tágabb természeti környezet.

A megvalósítás során meghatározó szereppel bír a hét első napjain tudatosan szervezett élményszerzés, túra, séta (időjárás és téma függvényében). A természetjárás számunkra egyszerre nevelési és megismerési lehetőség, szemléletmód és cselekvési forma, érzelmi és értelmi viszonyulás környezetünkhöz. „Turistának” lenni egy pozitív életforma. Az „itt és most”-ból kiindulva, a helyi sajátosságokra építve a helyi környezeti elemeket vonjuk be a személyes tapasztalás körébe. Túránkat kiegészítik a napi spontán kínálkozó tapasztalati lehetőségek, alkalomszerű kirándulások, portyázások. Rendszeresen visszatérünk állandó helyszíneinkre, ahol az évszakok változásait követjük nyomon, felismerjük az ok-okozati összefüggéseket. Felhasználjuk a váratlan helyzetekből, eseményekből adódó

tapasztalatszerzési lehetőségeket is. Segédeszközöket is viszünk magunkkal. Változatos formában, minél több érzékszerv bekapcsolásával biztosítjuk a felfedező, kutató ismeretszerzést, a tevékenységközpontú felidézést. Így válik megvalósíthatóvá, hogy gyermekeinknek pozitív viszonya alakuljon a természethez, az emberi alkotásokhoz, a szülőföldhöz, így tanulják az értékek szeretetét, védelmét. Ráéreznek, hogy a természetben minden mindennel összefügg.

Az élőlényekkel való kapcsolatteremtés alapvető igénye a gyermekeknek, a rácsodálkozástól a gondoskodásig, együttjátszásig sokféle érzellemmel, sokféle formában jelenik meg. Az emberi gondoskodást igénylő növény- és állatvilág tapasztalatai megismerésére tág lehetőségünk adódik.

A természet- és környezetvédelmi világnapokat a gyermekek változatos tevékenységeken keresztül élményeik szintjén élik meg (Állatok világnapja: 10. 04., Víz világnapja: 03. 22., Föld világnapja: 04. 22., Madarak és fák napja: 05. 18., Környezetvédelmi világnap: 06. 05.).

A téli hónapokban is igyekszünk „természetet” varázsolni a csoportszoba falai közé. Az ember alkotta környezet is színtere a megfigyeléseinknek, aktív tapasztalatszerzéseinknek.

A környezet tevékeny megismerése nem korlátozódik a foglalkozásokra, a mindennapokat átható élethelyzetek, a helyi hagyományok, néphagyományok, népszokások rendezik maguk köré a tennivalókat.

A népi kultúra gazdag világából tudatosan válogatunk, elsősorban az évszakok változásaihoz, a természet jelenségeihez, a naptári évhez, a munkához, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint egyházi ünnepekhez fűződő szokásokat elevenítjük föl tevékenységeken, élményeken keresztül. Megízlelik az anyanyelv szépségét,

játékosságát, zeneiségét, ismerethez jutnak a különböző anyagok hasznosítási lehetőségeivel, találkoznak a népi kultúra értékeivel.

A gyermekek a napi szükségletek kielégítése közben ismerethez jutnak saját és mások egészségének védelméről, a takarékoságról (pl.:víz). Napi konkrét példát és cselekvő lehetőséget kapnak, környezet rendjének és a természet óvására. Az élethelyzetekben adódó gyakorlati problémák aktív gondolkodásra, megoldásra készítetik őket. Tudatosan biztosítunk életmódszervezésünkben élményeket élet- és kulturális eseményekről, melyek forrásai a mindennapi játékeletnek. életében

Projekt módszerre épülő nevelési rendszerünkben nem ragadható ki a matematikai nevelés a nevelési területek összességéből. Közvetlen matematikai tapasztalatokhoz, élményekhez jutnak gyermekeink a vizsgálódások, kötetlen szemlélődések, kötött szempontú megfigyelések alkalmával is. Lehetőséget adunk tapasztalataik alkalmazására a különböző tevékenységekben. A gyermekek valóságos élményeiből származtatjuk a matematikai fogalmakat - lehetővé tesszük, hogy óvodásaink az őket körülvevő világ matematikáján nőjenek fel.

Verselés, mesélés

A játék, a mese, a vers iránti elemi érdeklődés él a gyermekben, mindezeket örömmel, aktivitással éli át. Az édes anyanyelven keresztül emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet és a világ egészéről szemléletes magyarázatot ad az átélés hullámhosszán. A legtágabb értelemben nevel. A mindennapos mesélés a gyermekek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Célunk:

- ❖ élő beszédben megjelenített mesével, verssel a gyermekek érzelmi, értelmi, etikai és esztétikai fejlődésének elősegítése,
- ❖ pozitív személyiségjegyek megalapozása,

- ❖ a magyar kultúra értékeinek átörökítése.

Feladataink:

- ❖ a vers, mese hallgatás feltételeinek megteremtése, nyugodt légkör kialakítása,
- ❖ a magyar és világirodalomból igényes anyag összeállítása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- ❖ a mindennapi életben megjelenő duruzsolók, mesélés, verselés, mondókázás, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok feltételeinek biztosítása,
- ❖ saját vers és mesealkotásuk megjelenésének elősegítése,
- ❖ a könyvek folyamatos nézegetésével az olvasóvá nevelés biztosítása,
- ❖ esztétikai élmény nyújtása,
- ❖ hagyományainkhoz, jeles napjainkhoz, a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó versek, mesék, szólások, közmondások megismertetése.

Mindennapi meséléseinket a csoportokra jellemző „szertartások előzik meg. Erre akkor kerül sor, amikor a gyermekek már kijátszották magukat. A napirendben állandó helye van. A nap lényeges eseménye. Valódi együttlét a mese álmvilágában. Gyermekeink várják a mesemondást, gyakran igénylik a nap folyamán, bármikor, többször is. Maguk is improvizálnak. Tiszteletben tartjuk, teret engedünk egyéni megnyilatkozásaiknak.

Álomba ringató mesékkal, dúdolókkal teremtjük meg a nyugodt pihenés hangulati feltételeit. A spontán játék ritmusára felidéződhet a mondóka, vers ritmusa. Szavaiban kedves játékszerrel, a halandzsázás, rímeltetés, ritmizálás jó játék. Az irodalmi nevelés anyagai szorosan kapcsolódnak a természet változásaihoz, az évszakok körforgásához, az aktualitásokhoz.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A dal, a muzsika, a ritmus, a mozgás egész életünk folyamán örök társunk. Érzelmeket fejez ki és érzelmeket kelt. Szébbé, boldogabbá teszi életünket. Emberi érzéseket és kapcsolatokat is újra éleszt, amelyek lassan már feledésbe merülnek. Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. A zenei élmény serkenti a gyermekek spontán éneklési vágyát, alkotókedvét, miközben fejlődik zenei emlékezetük, képzeletük, esztétikusan formálódik mozgásuk.

Célunk:

- ❖ a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása, zenei anyanyelvük megalapozása
- ❖ a közös éneklés élményén keresztül a dallam, a ritmus, mozgás együttes harmóniájának felfedeztetése.

Feladataink:

- ❖ az ének, zene, énekes játékok alapvető feltételeinek megteremtése,
- ❖ változatos eszközökkel és módszerekkel a gyermekek zenei érdeklődésének, alkotó kedvének felkeltése, serkentése,
- ❖ élménynyújtással a gyermekek érzelmein keresztül a dallam, a ritmus , a mozgás, a közös éneklés szépségének, örömeinek megtapasztaltatása,
- ❖ „tisztá forrásból” merített anyaggal zenei értékek közvetítése, a népdal, néptánc, népi játékok továbbélésének elősegítése,
- ❖ képességfejlesztés énekes játékok, dalok, mondókák igényesen kiválasztott kortárs alkotások anyagából,
- ❖ a környezet hangjainak felfedeztetése, megfigyeltetése,
- ❖ kellemes hanglégtér megteremtésével, ötleteik, elképzeléseik elfogadásával, a spontán szituációk, az aktualitások maximális kihasználásával, életkori

sajátosságainak megfelelő zenei anyag kiválasztásával a zenei nevelés személyiségformáló hatásának érvényesítése.

- ❖ Egyszerű dalokkal, mondókákkal, öbéli játékokkal, színesebbé varázsoljuk, bensőségessé tesszük kapcsolatunkat.
- ❖ A népszokások felelevenítésével, a népi játékok és néptánc elemeinek megismertetésével, tanulásával ízlésük, viselkedésük, a helyes magatartás formálása. Élmény és szórakozás nyújtása.

Életkori sajátosságainak megfelelő zenei anyag kiválasztásával biztosítjuk a zenei nevelés személyiségformáló hatásainak érvényesülését. A külső világ tevékeny megismerése számtalan lehetőséget kínál a környezet hangjainak a felfedezésére. Természetes élethelyzetekben is felcsendülhetnek hangulatot fokozó énekek. Ritmushangszereink készletét bővítjük a természetben található tárgyakkal, termékekkel. Zenei nevelésünkben az egyszerű, művészi értékű gyermekdalok, népdalok mellett a szomszéd népek dalai is szerephez jutnak.

A meghallgatott élő zenei szemelvények kiemelt jelentőségűek a zeneművészeti élménynyújtásban, megfelelő érzelmi alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez. Élünk a zenei aláfestés hangulat, érzelem és közérzet kifejező, fokozó erejével a különböző tevékenységi területeken.

A változatos élmény együttesek hatására ösztönösen ébred fel a gyermekekben szunnyadó éneklési kedv. Így válhat belső igényükké a zene, s játékká a folyamat.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ez a terület összetett, magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, a konstruálást, a képalakítást, a kézimunkát, a műalkotásokkal, a népművészet díszítő elemeivel való ismerkedést és a környezet alakítást.

A gyermek törvényszerű önkifejezési módja az ábrázoló tevékenység. Vizuális ismereteiről vizuális visszajelzést kap. Újabb alkotásra ösztönzi mindaddig, amíg az meg nem felel a benne kialakult vizuális mintának.

Célunk:

- ❖ a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, plasztikai önkifejezésének gazdagítása, fejlesztése,
- ❖ a tér-, forma-, színeképzetük, képi gondolkodásuk erősítése, gazdagítása,
- ❖ esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük kialakítása,
- ❖ váljék örömforrássá az ábrázoló tevékenység a gyermekek számára.

Feladataink:

- ❖ A gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- ❖ mindig hozzáférhető eszközök biztosítása,
- ❖ a vizuális anyagokkal való megismertetés és változatos technikák alkalmazásának megtanítása,
- ❖ az anyagok, eszközök rendeltetésszerű használatának megismertetése, gyakoroltatása,
- ❖ az alkotás örömeinek felfedeztetése és ébren tartása, rácsodálkoztatás a szépre,
- ❖ egymás munkájának megbecsülésére nevelés,
- ❖ a gyermekek által készített alkotások felhasználása tevékenységeik során,
- ❖ a természet által felkínált anyagok felhasználása az alkotó munka során.

Az időjárás és a környezet adta lehetőségeket maximálisan kihasználjuk. vizuális játékok keretében rakosgatunk, építgetünk. Folyamatosan biztosítjuk számukra a játékos tevékenységet a papírral. Plasztikai alkotások létrehozásához az agyagon, gyurmán, gipszen kívül a természet kincseit és a háztartási hulladék anyagait is

felhasználjuk. A természet kincsestárát minden évszakban felkínálja. Ezeket felhasználjuk alkotásaink során.

Mozgás

Valamennyi kisgyermek belső igénye, természetes szükséglete a testmozgás. A rendszeres mozgás testi, szellemi, lelki rugalmasságot, örömet ad. Segít a terhelések jobb elviselésében, az egészség elérésében és megőrzésében, formálja az egészséges életmód szemlélet alakulását. Az óvodás kor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében.

Célunk:

- ❖ a gyermekek természetes mozgásigényére építve az aktív mozgás megszerettetése, testi képességeik fejlesztése, mozgáskultúrájuk megalapozása,
- ❖ prevenció, a későbbi életvezetés megalapozása, egészségfejlesztés,
- ❖ a gyermekek szabad mozgáskedvének megtartásával tájékozódásuk, alkalmazkodóképességük és személyiségük akaratitényezőinek fejlesztése.

Feladataink:

- ❖ a mozgás, a mozgásos játékok feltételeinek biztosítása, élményt nyújtó, teljes személyiségre ható fejlesztés megvalósítása,
- ❖ az egészségfejlesztő testmozgás, a szabad játékban megjelenő és a spontán mozgástevékenységek biztosítása minden nap a gyermekek egyéni szükségleteinek, képességeinek, játékos kedvének figyelembe vételével, esélyegyenlőség biztosítása,
- ❖ olyan játékok alkalmazása, melyek minden gyermek számára egyaránt élményt, sikert és tanulási lehetőséget jelentenek teljesítmény- és versenykényszer nélkül

- ❖ lehetőség biztosítása széles körű mozgástapasztalatok szerzésére, a szervezett mozgásos napokon elsajátított mozgásos játékok, tevékenységek gyakorlására,
- ❖ a mozgás játékosságának, örömeinek megőrzése,
- ❖ az alapvető testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség),
- ❖ a családok megnyerése a mozgás egészségmegővő szerepének érvényesülése érdekében.

A szervezett mozgás két formában van jelen életmódszervezésünkben. A testnevelés foglalkozás heti egy alkalommal rossz idő esetén a tornaszobában, jó idő esetén a szabadban zajlik. A mindennapos mozgás az időjáráshoz és a napi tevékenységhez igazodva a csoportszobában, folyosón, előtérben, az udvaron ill a kirándulás helyszínén is bonyolódhat. A szervezett mozgás anyagát képezik a mozgásos játékok, gimnasztikai gyakorlatok, természetes mozgások, tartásjavítók - prevenciós gyakorlatok, mozgásfejlesztő szabályjátékok. Fontosnak tartjuk a testi egyensúly biztonságának kialakítását és a ritmikus mozgások alapelemeinek elsajátítását. Jó hangulatú, sikerélményt biztosító spontán és szervezett tevékenységben egyéni adottságaik, sajátosságaik fejlettségük szerint vehetnek részt. Évszaktól függetlenül minden lehetőséget megragadunk a szabad levegőn való mozgásra, a mindennapos mozgásprogramok szabadban történő szervezésére.

A mozgásfajták közül a futás áll a legközelebb a gyermekekhez, a labda pedig játékra ösztönzi őket. Biztosítjuk, hogy természetes környezetben, lehetőség szerint a csoportszobában, tornaszobában, udvaron kipróbálhassák önmagukat, felfedezhessék testük összes adottságát. Élünk a különböző talajokon és anyagokon való mezítláb járás lehetőségével. Mindezt spontán és szervezett formában valósítjuk meg.

Munka jellegű tevékenységek

Az óvodás korú gyermek életében a játék, a munka és a tanulás egységet képeznek. A gyermek munka jellegű tevékenysége önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. Munkálkodásuk közben ismerkednek környezetükkel, megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat gyűjtenek és megélik a közösségért való tevékenykedés örömét is. Pontos információk birtokába jutnak az őket körülvevő világról, önmagukról.

Célunk:

- ❖ az együttéléshez, munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság),
- ❖ a gyermekek érzelmi, akarati tulajdonságainak formálása,
- ❖ a közösségi kapcsolatok erősítése.

Feladataink:

- ❖ olyan körülmények megteremtése, melyekben megízlelhetik az önként vállalt munka örömét, elismerését
- ❖ segítségnyújtás a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével,
- ❖ konkrét, reális értékeléssel a motiváltság fenntartása,
- ❖ a napi élethelyzetekben való együttmunkálkodás során a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakítása, a felnőtt modellértékének érvényesítése.
- ❖ az eszközök használatának megismerttetése, megtanítása.

A munka ugyanúgy, mint a tanulás, többnyire a játékban valósul meg. A munkában minden gyermek önként, szabadon, erejéhez képest vehet részt. A munka valódi eredményét elsősorban a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálás és az élethelyzetekben való közös együttműködés során érzékelik, élik át. Játékukban reprodukálják. Megtapasztalják a munka értelmét. A saját személyükkel kapcsolatos munkakészség kialakulásán át vezet az út a közösség érdekében végzett munkához.

Az állandó és az alkalmoszerű munka jellegű tevékenységek során megízlelik, átérzik a munka örömét, a felelősség érzését. Programunknak természetes részét képezik a valós szükségleteket kielégítő munkák, melyek folyamatosan jelen vannak mindennapjainkban.

Az óvodai környezetben dolgozó felnőttek példamutató és örömteli munkája, a gyerek egyéni képességein, sajátosságain alapuló fejlesztő értékelése meghatározza a gyermekek későbbi munkához való viszonyát.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A mi szemléletünkben a tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem tágabb értelemben folyamatnak tekintjük. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus az egyes gyerek tanulási képességeinek alakulását követi és segíti. A tanulás alapritmusát programunkban az évszakok, az évszakokhoz kapcsolódó hagyományok, népszokások, jeles napok, ünnepek váltakozása adja. A tanulás legmeghatározóbb színtere a játék.

Célunk:

- ❖ a gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendezése, képességeinek fejlesztése, a tanuláshoz szükséges kompetenciák egyéni fejlődési ütemhez igazított fejlesztése.

Feladataink:

- ❖ a tanuláshoz szükséges feltételek, cselekvési helyzetek, tevékenykedési lehetőségek biztosítása.
- ❖ feladatadás közben a gyermek egyéni fejlettségének, előzetes tapasztalatainak, ismereteinek figyelembevétele, differenciált segítségnyújtás.
- ❖ lehetőség biztosítása a cselekvéses tanulásra, felfedezésre, tapasztalatszerzésre, a tévedések korrigálására.

- ❖ az óvodai élet helyzeteiből adódó utánzásos, spontán és szervezett tanulási folyamat megvalósítása, kreativitásuk erősítése,
- ❖ a gyermekek cselekvő aktivitására építve a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- ❖ személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása.

A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem tágabb értelemben folyamatnak tekintjük. A tanulás legmeghatározóbb színtere többnyire a játék.

Az óvodai tanulás tágabb értelmű annál, hogy pusztán a játékkal való összefüggéseink keresztül értelmezzük. Beépül az óvoda élet minden pillanatába, melynek során spontán és irányított formában tanulhat a gyermek.

Az óvodai élet minden percét lehetőségnek tekintjük az utánzásos tanulásra. A „hogyan” legalább annyira fontos számunkra, mint a „mit”. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a tanulás terén a gyermek és az őt körülvevő természeti és társadalmi környezet kölcsönhatásának.

Törekszünk a természetben zajló felfedező megismerés, megfigyelés, az élethelyzetekhez kötődő tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítására, a játékos, cselekvéses tanulásra.

Többnyire kötetlen szervezeti formában tudjuk megvalósítani a tanulási tevékenységet. A felnőtt nem mindig az egész csoporttal, hanem csak néhány gyermekkel tevékenykedik egy időben. A tömeges tanulás száműzésével jut időnk az egyénnel való személyes kapcsolattartásra, törődésre, a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzésre, beszélgetésre vagy „csak” szeretgetésre, dédelgetésre. Olyan kapcsolat alakul ki így gyermek-gyermek, óvónő-gyermek, óvónő-gyermekek között, hogy a gyermekek belső motiváltsága lesz a közös tevékenységekben való részvétel meghatározója. Gyermekeink értelmi képességei, viselkedése szinte észrevétlenül

alakul, fejlődik, s alkalmassá válnak az óvodás kor végére az iskolai élet megkezdésére.

Inkluzív pedagógia - integráció

Az óvoda Alapító okiratában foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő - a többi gyermekkel együtt nevelhető beszéd fogyatékos, mozgás fogyatékos (végtaghiányos), autizmus spektrum zavaros, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

Az inkluzív pedagógia számunkra azt jelenti, hogy a többségtől bármilyen eltérő gyermeket elfogadjuk és a többi gyermekkel együtt neveljük, befogadjuk. Nevelésünk, fejlesztésünk során figyelembe vesszük egyéni igényeiket, eltérő fejlődési ütemüket.

Az integráció számunkra az együttnevelést jelenti, ezáltal biztosítjuk az esélyegyenlőséget mindenki számára, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható, nagyon eltérő képességeikre, a kiemelkedően tehetségestől a gyenge adottságúig.

Célunk:

- ❖ A későbbi társadalmi integrálódás, a természetes, elfogadó attitűd kialakítása, valamint hogy megtanuljuk a segítségnyújtás és az elvárások helyes arányát.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése életminőségük javulása érdekében.

Feladataink:

- ❖ a sajátos nevelési igényhez igazított rugalmas szervezeti keretek kialakítása,

- ❖ befogadó, elfogadó óvodai légkör megteremtése a Pedagógiai asszisztens segítségével
- ❖ a szakszolgálatokkal együttműködve a gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósítása, a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek szervezése a Pedagógiai asszisztens bevonásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A fejlesztés rövid távú céljait, a fejleszthetőséget tükröző - gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai - komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, ill. a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslataira építjük. A speciális szakemberekkel való együttműködés a közös tervezést, a közös gondolkodást jelenti egy partneri kapcsolatban. A velük való konzultáció során alakul ki a problémák megoldásának lehetséges módja, ezzel segítik munkánkat. Szükség esetén a gyermekekkel is foglalkoznak külön erre a célra szervezett habilitációs-rehabilitációs szervezeti formákban. A fejlesztés megvalósítását hetente, utólag a csoportnaplóban rögzítjük. Értékelése évi két alkalommal a gyermek egyéni fejlődését nyomon követő naplóban történik.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- ❖ a kognitív funkciók
- ❖ alap mozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése
- ❖ manuális készség, finommotorika fejlesztése
- ❖ minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése
- ❖ a beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, a beszéd megértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése és a grammatikai rendszer kiépítése

- ❖ játék tevékenység alakítása, adekvát játék használat elsajátítása
- ❖ szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyermekek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotuknak megfelelő ellátásban részesüljenek attól kezdve, hogy különbözőségüket megállapították.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a családokkal való együttműködésre, építünk tapasztalataikra, hiszen a legtöbb ismerettel ők bírnak gyermekeikről. Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők. A befogadó gyermekközösséget úgy formáljuk, hogy ne a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet legyen az elfogadás alapja.

VI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A szülő és az óvodapedagógusok felelőssége, hogy a gyermek az óvodába lépéstől az iskolába lépésig kiegyensúlyozottan, harmonikusan és önmagához mértén optimálisan fejlődjön. Az általunk választott úton haladva bontakoztatjuk ki személyiségüket, készítjük fel az életre, ezen belül a következő állomásra, az iskolára. A gyermekek többsége belső érése, a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az iskolai életre való felkészültségnek testi-, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

Apró emberek tudománya

Testileg:

- ❖ elkezdődött az alakváltozás

- ❖ általános, jó erőnléttel bírnak,
- ❖ mozgásuk összerendezett, koordinált,
- ❖ magabiztosan mozognak az őket körülvevő térben,
- ❖ tudják irányítani mozgásvágyukat, viselkedésüket, testi szükségleteiket,
- ❖ a finommotorikájukban bekövetkezett minőségi változás tükröződik rajzaikban.

Lelkileg:

- ❖ érdeklődők,
- ❖ érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik,
- ❖ rövid- és hosszú távú emlékezetük terjedelme nő,
- ❖ figyelemmegosztásra képesek,
- ❖ szándékos figyelmük időtartama növekszik,
- ❖ képesek gondolkodási műveletek végzésére,
- ❖ kialakulóban van nyelvi, fogalmi szintű gondolkodásuk,
- ❖ biztos mennyiségfogalommal rendelkeznek, halmazműveleteket 10-es számkörön belül végeznek,
- ❖ tisztán, érthetően, többnyire beszédhibától mentesen beszélnek,
- ❖ összetett mondatokban, választékosan, könnyedén fejezik magukat,
- ❖ képesek gondolataik késleltetésére, beszédfigyelmük megfelelő,
- ❖ kommunikációjuk és metakommunikációjuk változatos, gondolataikat és érzelmeiket kifejező,
- ❖ magabiztosan tájékozódnak, mozognak az őket körülvevő világban,
- ❖ tudják személyes adataikat,
- ❖ elemi ismeretekkel rendelkeznek környezetükről: évszakok, napszakok, időjárás, öltözködés, közlekedés, növények, állatok,
- ❖ kialakulóban van környezettudatos magatartásuk,
- ❖ várják az iskolát.

Szociálisan:

- ❖ nyitottak, magabiztosak, tevékenyek
- ❖ készen állnak az iskolai élet elfogadására, a tanítóval való együttműködésre
- ❖ képesek kapcsolatot teremteni és fenntartani kortársaikkal és a felnőttekkel,
- ❖ a sikert, a kudarcot szélsőségektől mentesen, reálisan élik át,
- ❖ akadályok, nehézségek esetén szóbeli megerősítés mellett végig tudják vinni a tevékenységet, feladattudatuk kialakulóban van,
- ❖ önállóságuk, kitartásuk, önfegyelmük, munkatempójuk életkoruknak megfelelő,
- ❖ szükségleteiket, vágyaikat tartós ideig képesek késleltetni,
- ❖ képesek kompromisszumokat kötni,
- ❖ ismerik a viselkedés alapvető szabályait, tudnak alkalmazkodni,
- ❖ kellő önbizalommal rendelkeznek, formálódik reális önértékelésük.

A különleges gondozásra jogosult gyermekeink fejlettségi szintjét a befogadó intézmény elvárásai határozzák meg.

VII. Érvényességi rendelkezések

A módosított Pedagógiai Program érvényességi ideje:

2013. szeptember 01 - től visszavonásig.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatát bármely pedagógus kezdeményezheti.

Felülvizsgálat estén a szakmai munkaközösség készít módosítási javaslatot. A javaslatot megismertetik minden pedagógussal majd minimum 50% + 1 fő elfogadás esetén az óvodavezető módosítja a programot.

A módosítás indokai lehetnek:

- Jogszabályban történt változások
- Intézményi önértékelés eredményeinek változása
- Partneri elégedettség mérés eredményeiben történő változás

A Pedagógiai Program egy - egy példánya megtekinthető épületenként a nevelőtestületi szobában, illetve az óvodavezető irodájában.

Legitimáció:

Elfogadta: a Palotakerti Óvoda nevelőtestülete

Véleményezte: Szülői Közösség

Jóváhagyta: intézményvezető

Tájékoztatásul kapják: Gödöllő Város Önkormányzata, SZK elnök.

Gödöllő, 2013. augusztus 29.

Varga Lilla
mb. óvodavezető